

Också en
MÄNNISKA

En berättelse om ett liv

Agneta Ruth Klingberg

Innehåll

Inledning	11
1. En sista sommar	17
2. Liten	38
3. Faster Inga!	49
4. Kommer vi från aporna?	57
5. Riktigt – viktigt	66
6. Vi ska flytta!	77
7. I vår familj	89
8. Ensam hemma	99
9. Hans W	115
10. Längtan får svar	120
11. Nu vet jag hur	141
12. Ja, du morsan!	151
13. Första experimentet	169
14. Gestalt	185
15. Gården	197
16. Sitter du ned?	204
17. Hemma och på resa	212
18. Paret i kärlekstunneln	227
19. Sextio plus tjugo	237
Litet efterord	239

Inledning

Som alltid kollade jag komposten när jag kom till kolonilotten. Andades in doften av förmultningsprocessen. Mindes när jag första gången hittade jord där. Hade slängt kirskål, tistlar, maskrosor och visset på hög och en vårdag när jag grävde om upptäckte jag att det hade blivit ett tjockt lager av jord.

Det hade pratats en del i Koloniträdgårdsföreningen om hur man bäst komposterar. Allt hade låtit väldigt komplicerat. Att då upptäcka att det hade blivit jord utan att jag hade gjort så värst mycket var överraskande och kändes stort. Efter den gången rördes jag av komposten. Av dess doft och skapande och förstörande krafter.

Jag hämtade fikakorgen från cykeln och tog med den till det gamla rangliga träbordet och de vita plaststolarna som stod i skuggan av syrenträdet och ställde den på en av stolarna. Gick till redskapslådan och låste upp. Den svarta rem-sandalen på insidan av locket gungade till när jag öppnade. Jag hade hängt den på en krok där. Tyckte den gjorde sig bra mot det blekta träet. Sandalen påminde mig Indienresan. Och om en gammal, vis kvinna som oväntat uppenbarade sig medan jag satt och skrev en decemberkväll i mitten av nittio-talet. Mötet med denna inre gestalt hjälpte mig att ta mig ur förvirring och depression efter min äldsta systers död.

Locket fick stå öppet.

Jag tänkte på Iris.

Vi är vänner sedan studietiden och känner varandra väl.

Har följts åt i vått och torrt som man brukar säga. En gång åkte vi på bilsemester till Jylland och badade fötterna i Skagerack och Kattegatt som så många andra har gjort. Sen skrotade vi runt på museerna i Skagen och åt gott.

Hon bodde i södra Sverige då, tack och lov flyttade hon sen tillbaka till Stockholm. När mitt liv knakade illa tog jag en sommardag bilen ned till henne med allt jag hade skrivit och ville få ordning på. Ofrivilligt tappade jag greppet om bunten och alla papper blåste ut över hennes gräsmatta. När jag fick ihop dem igen var det i en helt annan ordning än tidigare och jag kunde ge upp mitt krampaktiga försök att göra något av det skrivna.

Vi finns för varandra. Vissa perioder har vi umgåtts nära och ofta. Under andra tider har livet fört oss åt olika håll. Oavsett hur lång tid det går mellan våra möten fortsätter vi där vi är. Iris står för en kontinuitet i mitt liv.

Åh, vad skönt det är här, tänkte jag och såg ut över kolonilotten. Persiljan och gräslöken hade vuxit.

Ska fråga Iris om hon vill ha. Hon måste vara här snart, tänkte jag. Tittade på klockan och lade stolsdynorna på plats och bredde ut den vita duken. Placerade ut tallrikarna, besticken och glasen på bordet. Maten fick ligga kvar i korgen med tanke på solen och fåglarna.

Jag hämtade de gamla avklippta gummistövlarna ur trälåren. Hade köpt dem i Grövelsjön när jag var där och vandrade med en väninna. De hade länge stått längst in i garderoben men på lotten kom de till användning.

Iris måste vara här snart, tänkte jag igen och tittade upp. Och där stod hon bredvid nyponbusken och betraktade mig utan att säga något. Som alltid blev jag glad att se henne. Hon klev över stenen som jag lagt som tröskel och gräns mot grusgången utanför.

– Välkommen! ropade jag och vinkade.

Hon var lika vacker som alltid med sitt naturliga, halv-långa rödlätta hår och mörkblåa ögon. Och goa smile.

Hon drog in luften genom näsan så det hördes, slog ut med armarna och sade på sitt speciella sätt.

– Här är gudagott att vara. Eller hur? kära du.

Jag nickade ivrigt och vi kramades gott. Jag tog emot rosmarinen hon gav mig, drog fingrarna över de mjuka barren och kände doften. Tänkta på lammkotletter marinerade med rosmarin, vitlökssmör och råstekt potatis. Kände att jag var hungrig.

Lätta fjädermoln låg stilla på himlen och Iris och jag hade hela eftermiddagen tillsammans och för oss själva.

– Kommer du direkt från jobbet?

Hon nickade och skakade sedan lätt på huvudet.

Jag förstod precis.

– Sätt dig och njut av linblommorna när de vajar i den lätta vinden. Jag ska duka fram maten. Vi äter direkt, du är väl hungrig?

Hon såg sig omkring. Det var första gången hon var här fast det var andra året jag hade lotten.

– Jag vill gärna titta runt i ditt paradiset innan. Lite vatten skulle vara gott.

Jag fiskade upp den svarta vattennyckeln av plast ur jeansfickan, gick till kranen och skruvade på. Vattnet var klart och kallt. Jag fyllde på en petflaska.

Iris drack törstigt. Det var en varm dag.

Medan vi gick på de smala gångarna mellan blommor och grönsaker småpratade vi om det som hänt sedan vi senast sågs. Jag njöt av samvaron.

– Är den där från skofesten du hade? hon pekade på sandalen på locket till trälåren. Ser ut som en installation, passar bra där.

Jag nickade belåtet.

– Jag hade den högklackade röda skon som dörrstopp ett tag, nu vet jag inte var den är. Hur kom du på att vi skulle välja en sko på festen och ta med hem?

Jag skrattade till, skruvade på mig.

– Jag hittade en massa skor i klädkammaren när jag rensade där några dagar innan festen. Jag sneglade på Iris och fortsatte. Lade alla gamla skor i en korgkasse som jag hade köpt på Ibiza när jag var nyskild. När jag såg dem ligga där kom jag på det. Tyckte det kunde vara var en kul grej.

Jag ryckte på axlarna.

– Och så var dom en symbol för stödet jag hade fått av er när jag var sjuk.

Iris nickade och sade.

– Det är ett tag sedan.

– Är inte det mesta det nu för tiden? Tiden går. Hur är det med liltjejen då, undrade jag.

Iris hade fått barnbarn ett par år tidigare. Som hon hade längtat och nästan gett upp hoppet.

Hennes ansikte sprack upp i ett brett leende, hon slog armarna om sig som om hon hade flickan där. Ögonen glittrade när hon svarade.

– Hon är så go' den lilla älsklingen. Jag var där några dar förra veckan. Hon var förkyld och hemma från dagis så vi fick mycket tid. Hon är det bästa som har hänt. Vill du se? sade hon ivrigt.

Hon tog fram mobilen och knappade på den, visade stolt en video där den lilla flickan stod på golvet och dansade till musik som hördes i bakgrunden. Och titta här! Hon bläddrade fram foton. Vi tittade, ojade oss och delade glädjen över den lilla.

– Hon är verkligen söt, sade jag uppriktigt.

Iris myste, lade tillbaka mobilen i väskan, som hon inte hade hängt av sig ännu.

Vi fortsatte.

– Hur är det med dina barnbarn? frågade hon och tittade på mig från sidan.

Knep ihop läpparna och log.

– De mår bra alla tre. Tack och lov. Växer som bara den.

Maja var här förra lördagen, vi planterade squashen. Jag pekade och tillade, minstingen är stora damen nu.

– Vad fint du har gjort!

Jag hajade till. Det var Barbro, som gick förbi på gången utanför. Jag svarade med de vanliga hälsningsfraserna och slutade med: Vilket härligt väder vi har idag.

Vände mig till Iris.

– Hon har en lott längre ner. Är en riktig trädgårdsodlare, leker inte bara kolonilott som jag gör. Du vet, jag visste nästan ingenting om odling när jag fick lotten, men hade spaden med från Gotland och längtade efter att gräva.

Iris lade huvudet på sned och log.

– Låter skönt att få leka.

Efter rundan satte vi oss.

– Hur är det på jobbet då? frågade jag och spände upp parasollet över oss.

Solen hade passerat trädtopparna.

– Lönen är bra, det är ju därför jag är kvar. Damerna är hopplösa med sitt ständiga kändisprat, men så trevliga. Hon betonade så.

Iris arbetade halvtid som privatpraktiserande psykoterapeut och halvtid som anställd konsult på ett stort företag.

– Hugg in nu, sade jag, när maten var framställd.

Det är lite hopplock.

Jag sträckte fram fatet med lax och den färdigköpta potatissallad som jag hade kryddat lite extra. Det stod rårivna morötter, tsatsiki, och färskt bröd på bordet. I matkorgen täckte en handduk fruktsalladen.

– Äh, jag har glömt smöret!

– Mm. Doftar ljuvligt! vad gott det ska bli.

– Det är en grekisk krydda sade jag och bytte samtalsämne. Du har verkligen gjort karriär, sade jag beundrande. Själv jobbar jag mig nedåt, tillade jag självironiskt.

– Så ska du väl inte säga! Du har ju jobbat på som bara den för att komma igen. Skriver du fortfarande?

Jag räckte henne vinglasen med äppelcider.

– Ja, hela tiden. Ibland har det känts som en livbåt att skriva. Kommer du ihåg när vi skrev uppsatsen? Vad kul vi hade!

– Det skålar vi på! utbrast Iris.

Vi höjde glasen och small ihop dem försiktigt och drack av cidern som hunnit bli ljummen.

– Och han läraren, Claes J., kommer du ihåg.

– Honom glömmet man ju inte, sade jag.

– Nej, han var välgörande för oss alla, men lite jobbig också, sade Iris och lade upp sallad. Gav mig en hastig blick.

– Skriver du nåt nu för tiden? undrade jag, hinner du med för allt jobb?

– Journaler och rapporter, det räcker just nu. En dag kanske det blir något annat.

– Det var han, Claes, som förde in mig på C.G Jung. Borde skriva och tacka honom. Utan Jungs böcker vet jag inte hur jag hade klarat att få ordning på mig själv.

Iris nickade och tittade ut över lotten. Jag följde hennes blick och fastnade på en sädesärla som gick omkring där jag nyligen sått salladsfrön.

– Hur är det med Lars förresten? frågade jag.

Lars är Iris tredje man. De hade träffats en kväll för många år sedan när jag mer eller mindre hade tvingat henne att följa med mig ut och dansa.

Lars fick syn på Iris direkt när vi kom in. Det var som om de hade bestämt träff utan att själva veta om det. Satt och pratade hela kvällen. Blev som ett par redan då.

Jag som verkligen hade velat träffa någon gjorde det inte den kvällen. Men det kom andra tillfällen.